



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Petri Laurenii Societatis Jesu, SS. Theologiæ
Doctoris, & SS. Canonum Professoris Vicarius Episcopalis,
Sive Tractatus Quaternarius Per Quæstiones & Responsa
Canonica Deductus**

Leuren, Peter

Coloniae Agrippinae, 1708

342. Quænam in specie sint infirmitates ob quas dari possit Coadiutor perpetuus, vel etiam dari debeat Coadiutor temporalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74203)

etiam, ut ait Garc. n. 196. verum non esset, quod tradit Navar. *conf. 7. de descrip.* cui adhaeret Sauch. *de matrimon. l. 8. d. 21. n. 4.* nempe quod dispensatione seu privilegio concessio ob plures causas etiam copulative narratas, quae omnes non sint de jure necessariae, satis sit, quod una justificetur sufficiens. Unde jam illud à potiore inferri videtur, quod, ut dictum fuit ex Ventrigl. & Gonz. ad narratam gravem aetatem conjunctam cum infirmitate justificandam sufficere annos 55. praeter hanc aetatem justificanda quoque sit infirmitas. Porro distinctionem hac in parte faciunt AA. inter aetatem ingravescentem & senilem. Sic enim ait Ventrigl. *loc. cit. n. 6.* quod si gratia Coadjutoria concessa est propter ingravescentem aetatem, justificare sufficit aetatem 60. annorum; si vero ob senilem, necessarium est justificandam aetatem 70. annorum. Et si concessa ob ingravescentem aetatem junctis infirmitatibus, sufficere, ut justificetur aetas 55. annorum.

Questio 340. Infirmitas an & qualis sit causa sufficiens dandi Coadjutorem, & quomodo verificanda?

1. **R**espondeo primò. Causa dandi Coadjutorem tam temporalem quam perpetuam, tam Episcopis quam aliis Praelatis inferioribus, & Ecclesiarum curatarum Rectoribus est corporis vel mentis infirmitas, Tusch. *lit. E. concl. 403.* loquens tam de Parochis quam Episcopis respectu Coadjutoria simpliciter. Wamei, *com. 1. conf. 24. n. 3.* Pignat. *loc. cit. Barbof. juris eccles. l. 1. c. 15. n. 51. Parit. de resign. l. 7. q. 20. n. 7.* loquentes de Coadjutoria perpetua respectu Episcoporum. Gonz. *gl. 5. §. 9. n. 19.* loquens expressè tam de Coadjutoria, quae datur simpliciter, quam de ea, quae datur in favorem.

2. Respondeo Secundo. Infirmitas illa corporis debet esse talis, ut impediatur Episcopum vel Rectorem curatum, quò minus exercere possit ea, quae muneri suo incumbunt. Fagn. *in c. consultationibus de cleric. egrot. n. 9.* & AA. paulò ante citati, Talis infirmitas erit v.g. respectu Episcopi, quae eum impediatur in festivitatibus solemnibus celebrare, quae cogat illum abstinere à collatione ordinum, à consecratione Ecclesiarum, à visitatione diocesis, & similibus, unde imminet magnum periculum diminutionis cultus divini. Pignatell. *loc. cit.* ubi etiam, quod propterea etiam invito dari possit Coadjutor. Sic itaque vetus quartana vel debilis infirmitas, quae non impedit propria negotia sua expedire, non esset justa causa dandi Coadjutorem, imò talis nihil periret, nisi per seipsum inferiret. Fagn. *in c. consultationibus n. 8. & 9.* Idem de veteri quartana al àve levi febricula, modico vulnere habet Gonz. *gl. 5. §. 9. n. 8.* Praeterea debet esse perpetua sive perpetuò impediens exercitium officio & muneri Coadjuti incumbens. Cardin. de Luca. *de benef. d. 78. n. 4.* Fagn. *loc. cit. n. 10.* Ventrigl. *loc. cit. n. 8.* Pignat. Barbof. Tusch. *Parit. l. cit.* ubi etiam id exemplificat in infirmitate durante majore parte temporis, & cum illo Barbof. Ventrigl. qui postremus etiam addit n. 7. ex Paulo de Rubéis, quod ad validitatem Coadjutoria dolores debeant esse continui, quod tamen non nimis crudè accipiendum: rectè enim ait Gonz. *loc. cit. n. 89.* quòd licet infirmitas debeat esse talis, quae praestet perpetuum impedimentum, non tamen obstat, quòd sit cum aliquo quietis intervallo. denique debet esse incurabilis sine spe recuperandae valetudinis Ventrigl. *cit. n. 7.* Fagn. *loc. cit.* Gonz. *loc. cit. n. 88.* citans Felium, *in c. quoniam frequenter. n. 6.* ut lite non contestata. Card. de Luca. *loc. cit.*

3. Resp. Tertio. Si propter corporis debilitatem narratam conceditur Coadjutoria, debet talis debilitas verificari, quae ut dictum, praestet perpetuum impedimentum, & sit sine spe futura prosperitatis. Gonz. *n. 88. & 89.* Ventrigl. *loc. cit. n. 10.* citans Paul. de Rubéis *devis. 237 tom. 3. divers. & clarioris decis. 308. n. 17. tom. 2. divers.* aliàs *part. 6. recent.* Card. de Luca *loc. cit.* qui tamen id ipsam limitat n. 5. nisi admixta sit gravis aetas, quae senectutem importet; tunc enim sufficeret verificare senectutem juxta dicta *quasi. preced.* quin & narrata infirmitas in impetratione Coadjutoria concludenter probanda Barbof. *juris eccles. l. 3. c. 10. n. 6.* ubi si quis impetravit Coadjutoriam sub narrativa, quòd aliquis canonicus non potest amplius in choro propter adversam valetudinem inservire, id concludenter debet probare. Diligenter quoque inspiciendus est tenor supplicationis ac literarum, an nimirum gratia concessa ex sola infirmitate, quae narrata esset tanquam unica, ad quam se Coadjucus & Papa arctarent, vel potius concepta per alternativam concipi solitam cum illis verbis, seu certis de causis animum nostrum moventibus. in hoc enim casu, si de facto adesset alia causa dicti impedimenti, quod ex facti circumstantiis verisimiliter seu perpetuum seu diu duraturum erat, cessante etiam justificatione infirmitatis, non per hoc gratia corrueret; cum neque Papa, neque Coadjucus se ad hanc causam arctassent, atque subsisteret altera causa, quae habilis & sufficiens, quae etiam cum jurata attestacione justificari potest, quamvis ex prudentioribus motivis ad speciem redacta non esset, sed implicitè contenta sub illa generalitate &c. ita ferè Card. de Luca. *loc. cit. n. 2. & 3.*

Questio 141. An igitur etiam Episcopo necdum consecrato reddito inutili ob senectutem vel infirmitatem constitui possit Coadjutor?

Respondeo negativè, sed esse in totum removendum. Tusch. *lit. C. concl. 402. n. 6.* Fagn. *in c. consultationibus de cleric. egrot. n. 7.* ubi, quòd Praelato ob morbum supervenientem facto inutili is amovendus non sit, sed dandus ei Coadjutor, perseverante illo interim in statu suo respectu tituli, etsi exercitio destitutus sit, quòd id inquam, fallat in electo in Episcopum & confirmato, qui ante consecrationem redditus est inhabilis; huic namque non dandum Coadjutorem, sed in totum removendum & non consecrandum, citat pro hoc *gl. in c. scripsit. v. quod autem. 7. q. 1.* & rationem dat hanc; quòd resset aliud adhuc scrutinium, & in illo transire non debet minus idoneus, ut *c. 1. de aetate & quatuor.* Ad eòque illud; quòd in Praelato electus & confirmatus sine sua culpa Praelatura privari non debeat; intelligendum de Praelato non Episcopo. Idem nihilominus expressè de Abbate confirmato ante consecrationem reddito inhabili, quòd de Episcopo tali tradit Tusch. *loc. cit.* secus tamen videtur de abbate, qui non consecratur.

Questio 342. Quenam in specie sint infirmitates, propter quas dari possit Episcopo vel etiam aliis Praelatis aut Rectoribus curatorum beneficiorum Coadjutor perpetuus, vel etiam dari debeat Coadjutor temporalis.

1. **R**espondeo sunt sequentes. Primò de perditum officium linguae seu loquendi, qui est casus, ob quem *in c. consultationibus.* dicitur Archidiacono

diacono non valenti loqui dandum Coadjutorem.

Fagn. in idem cap. 4. n. 14. Gonz. loc. cit. n. 24.

2. Secundò cæcitas. Paris. de resig. l. 7. q. 20. n. 8. Barbof. juris Eccles. l. 1. c. 15. n. 51. Fagn. loc. cit. idque ex identitate rationis, seu potius majoritate, quæ est in privato linguæ officio. Fagn. ibid. & n. 41. ubi etiam citat pro hoc Hostienf. in princ. Jo. And. n. 14. Butr. n. 19. & c. in cit. c. consultationibus, uti & in sequentibus multis textibus juris civilis probat, quòd cæcus etsi ad novum magistratum prohibeatur aspirare, retinet tamen magistratum prius habitum. Quin &, quòd cæcus non solum non possit, sed & debeat obire munera, quæ consilio adimplentur; & quòd, prout S. Congregatio Interpr. Trid. definit, cæcus non privetur voto suo, quòd aliàs haberet, si cæcus non esset. Secus tamen est, si non potest dari alicui Coadjutor ex eo, quòd unum solum oculum amisit. Fagn. loc. cit. n. 15. citans pro hoc Jo. And. Butr. ubi ante.

3. Paralysis. Gonz. loc. cit. n. 24. Barbof. juris eccl. l. 3. c. 10. n. 10. citans Riccium in pr. fori eccl. resolut. 494. n. 7. Scipio de Rubéis in Aphoris. Epif. v. Coadjutor. n. 6. juxta c. ult. de cler. egrot.

4. Epilepsia. Fagn. loc. cit. n. 16. citans cap. scripsit. 7. q. 1. Jo. And. in c. consultationibus. n. 6. & c.

5. Lepra. Gonz. loc. cit. n. 22. Paris. loc. cit. Barbof. cit. c. 10. n. 9. citans Majol. de irregular. l. 2. c. 18. col. 3. Henriq. in sum. l. 14. de irregular. c. 18. in princ. Campanil. in divers. juris can. Rubric. Rub. l. 1. c. 17. n. 154. & seq. Fagn. loc. cit. n. 19. juxta c. de Rectoribus & c. tua nobis. de cler. egrot. Quid & habenti curam animarum etiam in vito ex hoc capite dandum Coadjutorem tradit Campan. l. c. n. 160. apud Barbof. loc. cit. quin etiam Prælati & Rectores Episcopo inferiores propter lepram omnino amoventur à prælatione & beneficio; & hoc propter scandalum & abominationem populi. citat pro hoc Fagnanus loc. cit. n. 19. glossam in c. tua. de cler. egrot. v. administrationis Hostienf. in c. consultationibus. n. 1. in fine. Nec obviare videtur c. de Rectoribus tit. eod. ubi, quòd Rector leprosus non amovetur, sed datur illi Coadjutor, cum ille textus juxta Hostienf. intelligatur de Episcopis, de quibus, quòd leprosi non amovendi, sed dandus illis Coadjutor, specialis hæc est ratio, quòd difficilius, quàm inferiores amoveantur. c. inter corporalia, & c. licet. de translation. Epif. & ideo non amovetur etiam ob lepram, prout etiam habet consuetudo. Hostienf. in c. de Rectoribus. Archid. in sum. 7. q. 1. & alii apud Fagn. loc. cit. n. 21. quos Papa in illis textibus per excellentiam vocat Rectores. Verum Fagn. ibid. in fine hæc habet: Tu dic melius, idem esse in Episcopo, ut scilicet propter lepram nullus amoveatur ex toto, sed detur illi Coadjutor; uti id ipsum fusiùs probat in c. de Rectoribus à n. 4. nempe titulum & habitum curæ remanere penes leprosum Coadjutorem; exercitium verò penes Coadjutorem; ac ita nihil esse speciale in leproso, ut propter scandalum & abominationem removendus omnino sit ab administrationis officio; cum idem sit in lepra, quòd in aliis infirmitatibus, ut nullo scilicet casu egrotò viventi alius substituat, nisi eo remanente juxta opinionem veterem & communiorum, ut testatur Abb. in c. tua n. 4. & pro qua est textus apertus in c. de Rectoribus, ut inquit Fagn. non cavillando literam, formatur siquidem ibi questio de leproso, & tamen Papa jubet illi dari Coadjutorem; ergo necessariò supponit, propter lepram cum non desinere esse Prælatum quòd ad jus & habitum curæ; quia aliàs non esset, qui coadjuvaretur, & sic deficiente principa-

li, nempe Coadjuto, deficeret & accessorium, nempe Coadjutor. Neque dici potest, hæc decretalem intelligendam solum de eo, qui non erat aded infectus leprâ, ut posset in collegio suo remanere. Cum hic intellectus repugnat appetè verbis textus, utpote quæ clarè loquuntur de totaliter infectis, ut patet ibi: lepra maculâ usque aded infectis, quod altari servire non possint, nec sine magno scandalo illorum, qui sani sunt, ecclesiam ingredi. Fagn. cit. n. 5. Neque dici potest intelligendam de Episcopo, qui propter lepram ex toto non amovetur propter vinculum arctius inter ipsum & Ecclesiam; cum textus loquatur expressè de Rectoribus ecclesiarum habentibus curam animarum, quorum appellatione ex proprietate vocabuli veniunt inferiores curati, juxta c. fin. de præb. c. ex transmissa. de decimis. c. ad audientiam il. 1. de Eccl. adif. Fagn. n. 5. Ad hæc c. de Rectoribus, loquitur de Coadjutore dando Rectori ab Episcopo, ad quod loqui non potest de Episcopis, ut pote quibus non dantur Coadjutores nisi à Papa Fagn. cit. n. 5. qui etiam n. 7. subjungit, parè modo intelligendum textum in c. tua, ubi dicitur, leprosum removeri ab administrationis officio; quia sacerdos leprosus privatur officio & actuali administrationis, retinet tamen dignitatem seu officium, quòd in jus sonat; quia illi præstanda nihilominus obedientia in his quæ utiliter mandat.

6. infirmitas mentis seu dementia, & furor. c. unico §. si verò. de cler. egrot. in 6. Tusch. l. C. concl. 402. n. 3. Fagn. in c. consultationibus. n. 23. Paris. de resig. l. 7. q. 20. n. 9. Barbof. juris eccl. l. 3. c. 10. n. 11. citans insuper Riccium in pr. or. eccl. p. 4. resol. 543. n. 4. Bertach. tract. de Epif. p. 2. l. 4. n. 24. Anchar. conf. 188. & c. qui posterior est Fagn. loc. cit. n. 40. loquitur de Generali perpetuo Humiliatorum, qui ex causa superveniens dementia à summo Pontifice amotus fuit ab officio Generalatus, & consuluit, literas ad instantiam partis deluper impetratas non valere, nec debere executioni mandari tanquam contra jus. & n. 7. Idem Anchar. rationem reddit; quia valetudo corporis dementia vel defectus alius superveniens absque culpa non est justa causa remotionis ab officio, sed dationis Coadjutoris. Unde etiam l. qui furore ff. de statu homin. & l. cum furiosus ff. de judic. dicitur, furiosum retinere Magistratum ante furorem obtentum. Fagn. loc. cit. n. 43. Tradit quoque Gonz. loc. cit. n. 93. juxta Navar. conf. 1. de cler. egrot. quòd licet impetrari non possit dignitas aut Canonicatus ejus, qui incidit in amentiam, possit tamen impetrari à Papa Coadjutoria cum futura successione dictæ dignitatis vel canonicatus ab aliquo, de cuius persona verisimiliter crederetur, quòd non caperet mortem illius, & tali casu dicit, se credere quòd Papa concederet illam Coadjutoriam præcedente commendatione Episcopi vel Capituli, cum redunder in utilitatem Ecclesie.

Quest. 343. An, & qualiter illiterato detur Coadjutor?

Respond. Illiteratus & imperitia est causa sufficiens dandi Coadjutorem. Garc. de benef. p. 4. c. 5. n. 7. Ventrigl. rom. 2. annot. 13. n. 3. Gonz. loc. cit. n. 29. citans Cardin. conf. 20. n. 1. Hostienf. in c. quoniam, vers. sed si de off. Ordinar. Sic illiteratis & imperitis parochialium ecclesiarum Rectoribus, si aliàs honestæ vitæ sint, deputat i. pif. opus tanquam Sedis Apostolicæ delegatus Coadjutores pro tempore. Barbof. loc. cit. n. 12. citans Sbrozium de off. Vicar. l. 2. q. 212. Leo in pr. fori eccl. p. 2. c. 2. n. 7.